

Nr 359

Av herr **Enarsson**, om revision av konventionen med Norge angående en neutral zon m. m.

Bland de s. k. Karlstadskonventionerna av den 26 oktober 1905 finns "Konventionen mellan Sverige och Norge angående neutral zon, befästningars nedläggande m. m.". Konventionen fastställer i artikel 1 att "till betryggande af ett fredligt förhållande mellan de båda rikena upprättas på bägge sidor om gränsen mellan dem ett område ("neutral zon"), som skall njuta fördelarna af en beständig neutralitet".

Bredden av zonen är omkring 10 km på vardera sidan om gränsen. Zonen sträcker sig upp till 61 breddgraden. Det föreskrivs att zonen skall vara fullkomligt fridlyst. Den må därför ej av något av rikena begagnas till krigsoperationer eller stödje- eller utgångspunkt för sådana.

Inom zonen må ej heller, med visst undantag för Fredriksten, stationeras eller samlas någon väpnad militär styrka. Undantag görs dock härvidlag för vad som kan vara nödvändigt för upprätthållande av allmän ordning eller till bistånd vid olyckstillfällen.

Befästningar, krigshamnar samt för här eller flotta bestämda förråd må icke bibehållas eller nyanläggas inom zonen.

Konventionen gör vidare det viktiga undantaget att bestämmelserna icke skall gälla för det fall, att rikena bistå varandra under krig mot en gemensam fiende. Ej heller är konventionen bindande då ettdera av rikena invecklas i krig med en tredje makt. Detta förhållande rådde ju under senaste världskriget.

De förutsättningar angående förhållandet mellan Sverige och Norge som konventionen bygger på finns icke längre. Krig mellan de nordiska folken är en orimlighet numera. Eftersom förutsättningarna för en konvention icke längre finns, bör heller icke konventionen finnas kvar.

Den nämnda konventionen utgör således en anomali. Det bör därför tydligt klarläggas från svenskt håll att denna Karlstadskonvention numera är historia och icke har någon giltighet bland svenska författningar i vår tid.

Förhållandet är även betänkligt av det skälet att det finns grupper av medborgare i våra nordiska länder med en negativ inställning till försvaret och dess frivilliga organisationer, som kan utnyttja konventionen i syfte att åstadkomma skada och förfång för försvarsarbetet.

Jag hemställer därför,

att riksdagen hos Kungl. Maj:t hemställer att Kungl. Maj:t tar erforderligt initiativ till revision av konventionen av den 26 oktober 1905 i enlighet med i motionen angivna riktlinjer.

Stockholm den 27 januari 1970

Arvid Enarsson (m)
